

Aan : De leden van de gemeenteraad

Van : College van B&W

Datum : 12 juni 2026

Onderwerp : Meicirculaire 2026

Geachte leden van de raad,

Zoals gebruikelijk informeren wij u jaarlijks over het effect van de Meicirculaire van het Rijk op de begroting van de gemeente Bunnik via een informatienota. Recentelijk ontving u de Kadernota 2027-2030. Zoals aangegeven in het betreffende raadsvoorstel kon tot voor kort nog geen actuele informatie worden verstrekt over onze belangrijkste inkomstenbron; de algemene uitkering uit het Gemeentefonds.

Actuele informatie over de algemene uitkering heeft het Rijk ons onlangs verstrekt in de zogenaamde Meicirculaire 2026. In deze informatienota gaan wij in op de financiële positie Bunnik op basis van de gegevens in de Kadernota 2027-2030. Daarna geven wij inzicht in het financiële effect van de Meicirculaire 2026 en vervolgens vindt de confrontatie daartussen plaats. Tot slot plaatsen wij een kanttekening.

Wat is de Meicirculaire?

De Meicirculaire is een jaarlijkse mededeling van het Rijk waarin gemeenten horen hoeveel geld zij de komende jaren uit het Gemeentefonds kunnen verwachten. Dit is voor Bunnik de belangrijkste inkomstenbron.

Wat is het accres?

Het accres is de jaarlijkse groei van het Gemeentefonds. Gemeenten ontvangen hierdoor extra geld wanneer de economie groeit. Sinds 2024 wordt deze groei gekoppeld aan de ontwikkeling van de Nederlandse economie, gemeten aan de hand van het Bruto Binnenlands Product (BBP). Een groeiende economie betekent doorgaans ook een groei van het Gemeentefonds.

Wat zijn maatstaven?

Gemeenten krijgen niet allemaal hetzelfde bedrag uit het Gemeentefonds. Het Rijk gebruikt daarvoor verschillende maatstaven. Dit zijn verdeelcriteria, zoals:

- het aantal inwoners;
- de leeftijdsopbouw van de bevolking;
- het aantal huishoudens met lage inkomens;
- de hoeveelheid woningen;
- andere kenmerken die invloed hebben op gemeentelijke kosten.

Wanneer deze aantallen veranderen of het Rijk de weging aanpast, verandert ook de uitkering aan gemeenten.

Wat zijn decentralisatie-uitkeringen?

Een decentralisatie-uitkering is geld dat gemeenten van het Rijk ontvangen voor een bepaald beleidsterrein, bijvoorbeeld duurzaamheid of participatie. Hoewel het geld voor een bepaald doel beschikbaar wordt gesteld, maakt het formeel onderdeel uit van de algemene uitkering. Dat betekent dat gemeenten binnen wettelijke kaders zelf kunnen bepalen hoe zij deze middelen inzetten. Mogelijk maakt een nieuw college hierover in de toekomst andere keuzes.

Wat zijn taakmutaties?

Het Rijk geeft gemeenten regelmatig nieuwe taken of wijzigt bestaande verantwoordelijkheden. De financiële gevolgen daarvan worden taakmutaties genoemd.

Als gemeenten meer taken krijgen, ontvangen zij vaak ook extra middelen. Wanneer taken verdwijnen of minder omvangrijk worden, nemen de inkomsten en uitgaven meestal af.

Samenvattend kunnen we na de recente informatie stellen:

Ten opzichte van de eerder opgestelde prognoses resulteert de Meicirculaire 2026 voor 2027 een positief effect, voor 2028 en 2029 een negatief effect, en vanaf 2030 weer positief. De belangrijkste oorzaak hiervan ligt in de wijzigingen van de maatstaven die worden gehanteerd bij de berekening van de algemene uitkering.

1. Financiële positie op basis van de Kadernota 2027-2030

In onderstaande tabel brengen wij de financiële positie van de gemeente Bunnik op basis van de Kadernota 2027-2030 in beeld. In dit saldo is het effect van de Meicirculaire nog niet verwerkt.

<i>Bedrag in € 1.000</i>	2027	2028	2029	2030
Saldi Kadernota 2027-2030	-118,8	-772,2	-688,1	-631,6

2. Financiële effect Meicirculaire 2026

In de Programmabegroting 2026-2029 is uitgegaan van de algemene uitkering voor de komende 4 jaar die was gebaseerd op de Septemercirculaire 2025. Het effect dat in onderstaande tabel is opgenomen, is het effect van de Meicirculaire 2026 ten opzichte van de Septemercirculaire 2025 en de wijzigingen in de maatstaven.

	2027	2028	2029	2030
Bruto effect	774.937	-33.066	-672.565	153.907
Participatie	38.937	34.100	40.550	47.010
Decentralisatie uitkering Klimaat en energiebeleid	550.676			
Stelpost BCF	70.423	70.423	70.423	70.423
abonnementsstarief in 2027	96.000			
last wmo verlagen in 2029-2030			-504.000	-515.000
Labeling vergrijzing				38.000
Stelpost groei				570.000
Netto effect	18.901	-137.589	-279.538	-56.526

Hieronder geven we een korte inhoudelijke toelichting op de geschetste effecten van de Meicirculaire 2026:

Bruto effect Meicirculaire

Het bruto effect van de meicirculaire op de algemene uitkering zit in een aantal wijzigingen: compensatie accres, wijzigingen in de maatstaven en de decentralisatie-uitkeringen. Gezien de korte termijn waarop de effecten van de meicirculaire bekend zijn worden de decentralisatie-uitkeringen in eerste instantie middels taakmutaties ook verwerkt aan de lastenkant. Dit geeft het meest duidelijke beeld van het netto effect op de begroting. De decentralisatie uitkeringen worden echter als algemene uitkering verstrekt. Dit betekent dat de gemeente zelf kan bepalen hoe de middelen besteed worden, waarbij het uitvoeren van wetten voorop staat. Mogelijk komt het college, mede ook in het licht van het nog op te stellen college-akkoord, met voorstellen voor een andere besteding van de decentralisatie uitkeringen.

De compensatie via het accres. Het accres – de jaarlijkse groei van het Gemeentefonds – is sinds 2024 gekoppeld aan de ontwikkeling van de economie ofwel het bruto binnenlands product; BBP. Dit betreft de compensatie op het volume deel. Met de prijscompensatie was al reeds in de kadernota rekening mee gehouden.

gemeente Bunnik Informatienota

De overige effecten zitten in het de wijziging van de maatstaven. Oorzaak zijn mutaties in de hoeveelheden door de autonome groei in aantallen (inwoners, inkomen lage lonen etc.) en mutaties in de wegingsfactor die hieraan gekoppeld is.

Het begrotingsjaar 2027 laat een substantieel hoger positief effect zien, voornamelijk veroorzaakt door de eenmalige uitkering 'Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid'. Er is voor 2027 extra geld beschikbaar gesteld aan gemeente om uitvoering te kunnen geven aan hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid.

Het begrotingsjaar 2029 laat een substantieel hoger negatief bruto-effect zien, voornamelijk veroorzaakt door het vervallen van huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) vanaf 2029.

Taakmutaties

Naast een wijzigend accres en wijzigingen in maatstaven, past het Rijk de algemene uitkeringen aan op basis van gewijzigde wetten, taken en verantwoordelijkheden. Op basis van deze inhoudelijke wijzigingen in de bepaling van de algemene uitkering worden de financiële consequenties ook op deze onderwerpen in de Programmabegroting 2027–2030 aan de lastenkant verwerkt. Op dit moment geeft dit het meest duidelijke beeld van de financiële stand van zaken. Mogelijk komt het college, mede ook in het licht van het nog op te stellen college-akkoord, met voorstellen voor een andere besteding van deze decentralisatie uitkeringen. De taakmutaties voor dit moment zijn:

Participatie

Voor participatie krijgen we de komende jaren een extra bedrag voor de integratie uitkering participatie van circa € 39.000 per jaar.

Decentralisatie uitkering klimaat en energie

Voor het jaar 2027 ontvangen we wederom een bedrag van circa € 550.000. Conform de nota van actualisatie 2026 wordt deze gelabeld voor duurzaamheid.

Stelpost BCF

Het BTW-compensatiefonds (BCF) heeft een plafond. Gemeenten zijn in 2025 € 215 miljoen onder dit plafond gebleven met declaraties. In de septembercircular 2025 werd al een voorschot van € 428 miljoen uitbetaald. De definitieve afrekening BCF bedraagt hierdoor € 213 miljoen lager en dit bedrag wordt in 2026 incidenteel onttrokken aan het gemeentefonds. Op basis van de ruimte onder het plafond van het jaar 2025 mag je in de begroting 2027 een structurele stelpost opnemen. De stelpost wordt verlaagd met circa € 70.000 voor Bunnik.

Abonnementstarief Wmo

De afschaffing van het abonnementstarief wordt met een jaar uitgesteld naar 2028. Voor het jaar 2027 wordt hiervoor € 225 miljoen toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor Bunnik betekent dit een bedrag van € 96.000. Hiertegenover wordt de geraamde eigen bijdrage verlaagd met € 96.000, waardoor het budgetneutraal blijft.

Verlaging last Wmo maatwerkvoorziening

Het kabinet is voornemens de huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo te vergoeden voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Voor Bunnik betekent dit een lasten verlaging van circa € 500.000 vanaf 2029.

Vergrijzing

Om beter rekening te kunnen houden met de kostenontwikkeling in de Wmo en demografische ontwikkelingen en vergrijzing wil het Rijk een alternatieve financieringsvorm van de Wmo uitwerken. Vooruitlopend daarop is bij de Voorjaarsnota 2024 vanaf 2026 een extra jaarlijks bedrag opgenomen van € 75 miljoen oplopend tot € 300 miljoen in 2029. Bij de Voorjaarsnota 2025 is een extra tranche van € 75 miljoen vanaf 2030 aan de reeks toegevoegd. Voor Bunnik betekent dit een toevoeging van circa € 38.000 vanaf 2030.

Stelpost groei

Als gevolg van de geplande woningbouw krijgt Bunnik de komende jaren meer inwoners en zal Bunnik een hogere bijdrage vanuit het gemeentefonds krijgen. Deze hogere bijdrage is in deze meicirculaire verwerkt. Anderzijds is de verwachting, dat een deel van die extra inwoners een beroep zal doen op sociaal en fysiek domein, waarmee de gemeentelijke uitgaven daarop zullen stijgen. Voor deze toename van de lasten wordt daarom vanaf 2030 een stelpost opgenomen van € 570.000.

3. Confrontatie tussen financiële positie (1) en financieel effect Meicirculaire (2)

Wanneer de inhoudelijke taakmutaties worden gevolgd zoals deze door het Rijk zijn voorzien in de meicirculaire heeft dit voor 2027 een positief effect en vanaf 2028 per saldo een negatief financieel effect. Omdat het algemene uitkeringen betreft kunnen hier mogelijk bij de gemeentelijke begroting andere keuzes worden gemaakt, waardoor een gewijzigd financieel beeld ontstaat.

<i>Bedragen in € 1.000</i>	2027	2028	2029	2030
Saldi Kadernota 2027-2030	-118,8	-772,2	-688,1	-631,6
Effect meicirculaire 2026	18,9	-137,5	-279,6	-56,5
Saldi na verwerking meicirculaire	-99,9	-909,7	-967,7	-688,1

4. Kanttekening

De Programmabegroting 2027-2030 wordt nu opgesteld. Hierbij worden diverse gegevens, zoals de leges omgevingsvergunningen, opbrengst onroerendezaakbelasting, berekening renteomslag en overige gemeentelijk inkomsten en uitgaven, herrekend. In de hierboven genoemde saldi na verwerking meicirculaire kunnen deze herberekeningen dus nog niet worden meegenomen. Daarnaast zal ook de septembercirculaire nog inzichtelijk gemaakt worden ten behoeve van de programmabegroting. Het saldo in de programmabegroting kan derhalve anders zijn dan in de kadernota.